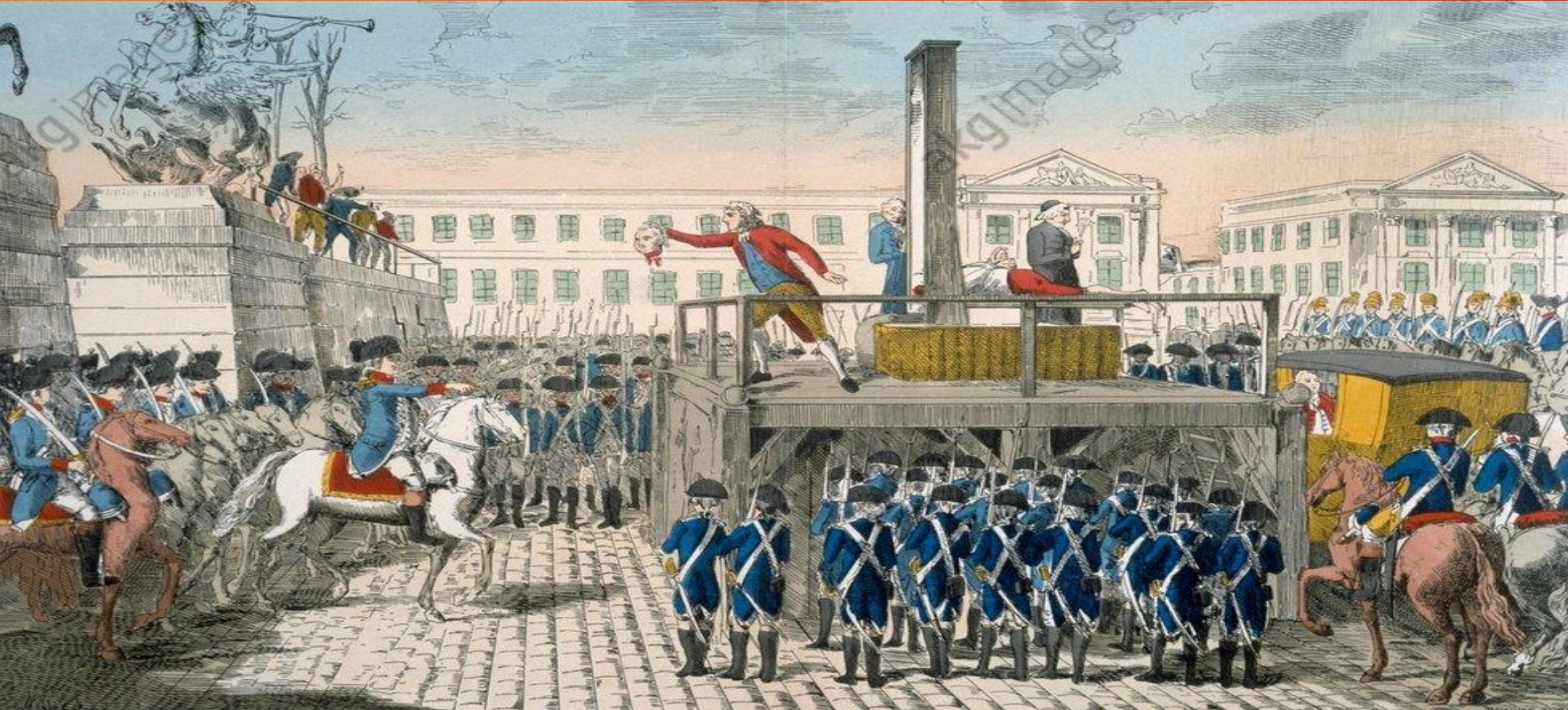

ÜNİTE IV
18. YY – 19. YY FELSEFESİ
AYDINLANMA ÇAĞI / AKIL ÇAĞI

AYDINLANMA ÇAĐINI HAZIRLAYAN GELİŞMELER

1.Hümanizm

2.Matbaanın icadı

3.Rönesans

4. Reformasyon / Protestanlık gibi yeni mezheplerin kurulması

AYDINLANMA ÇAĞI OLAYLARI

1.FRANSIZ İHTİLALİ

İhtilal, monarşinin yıkılması ve cumhuriyet rejiminin kurulmasıyla sonuçlandı.

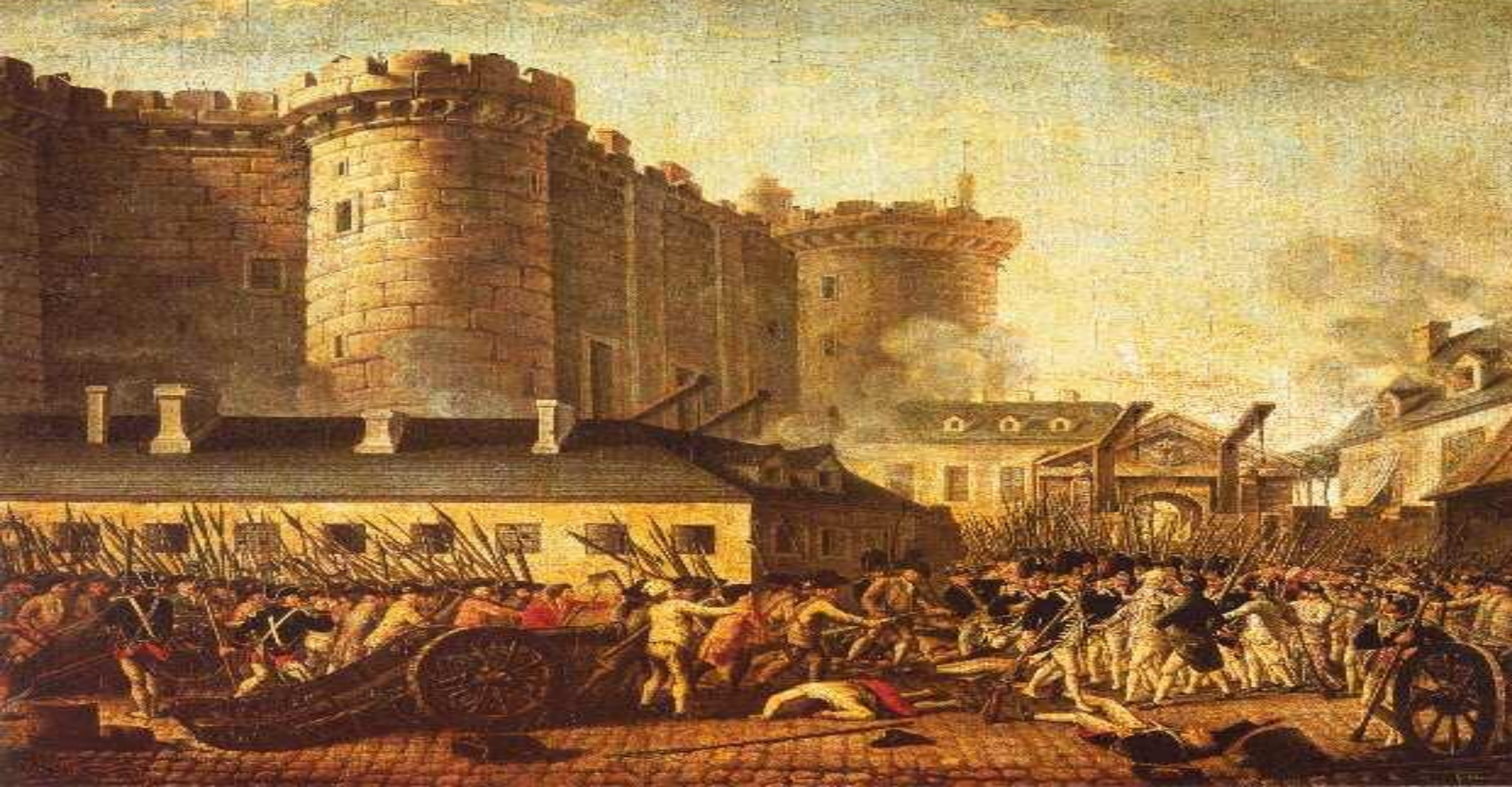
“İnsanlar özgür doğar, ancak doğduktan sonra zincire vurulur.”

Marie ANTOINETTE(1755 / 1793)

”Ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler”

Bastil Hapishanesi

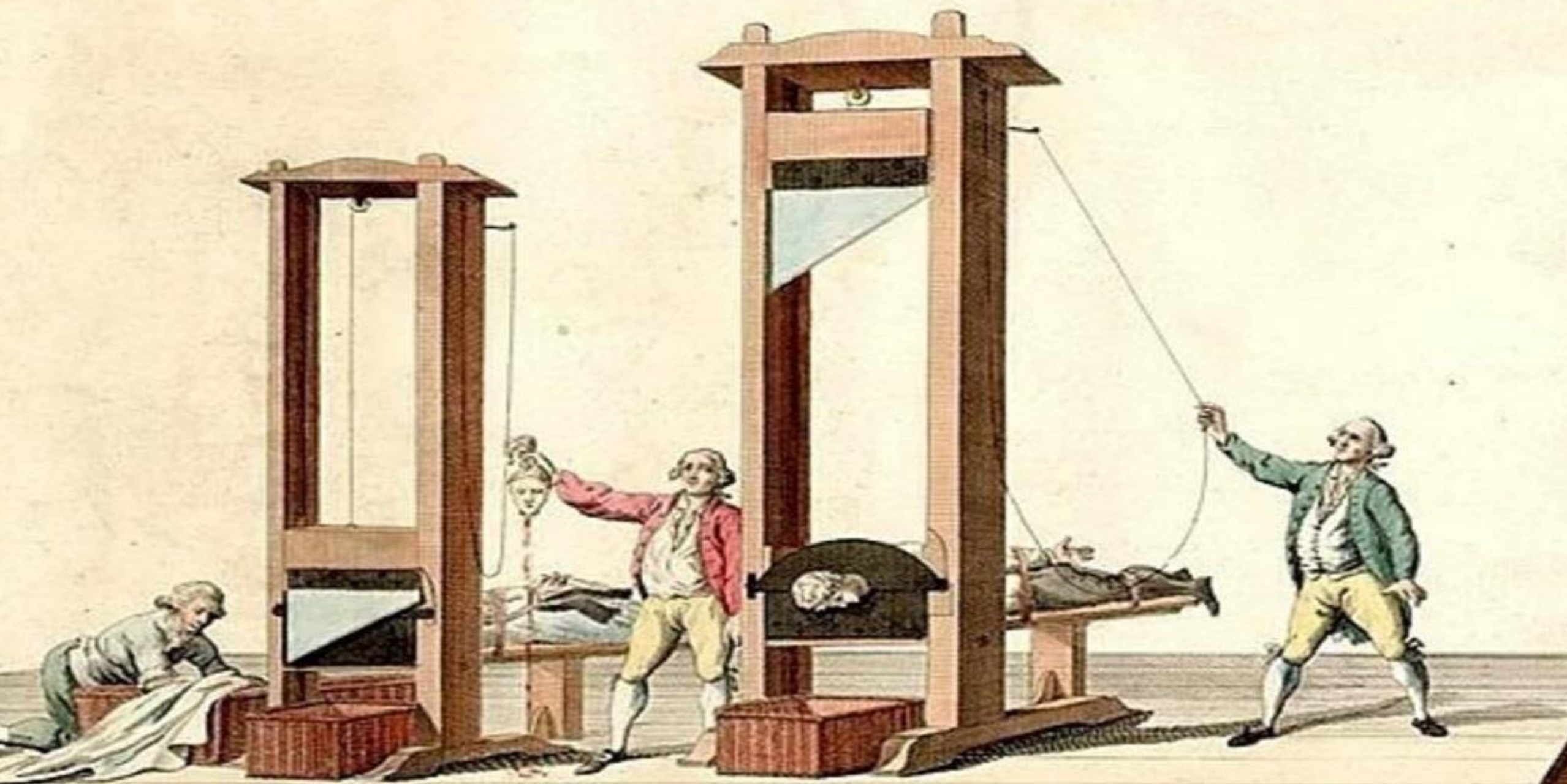

Fransa Kralı LOUIS ve Kraliçe Marie ANTOINETTE asılarak idam edilmiştir.

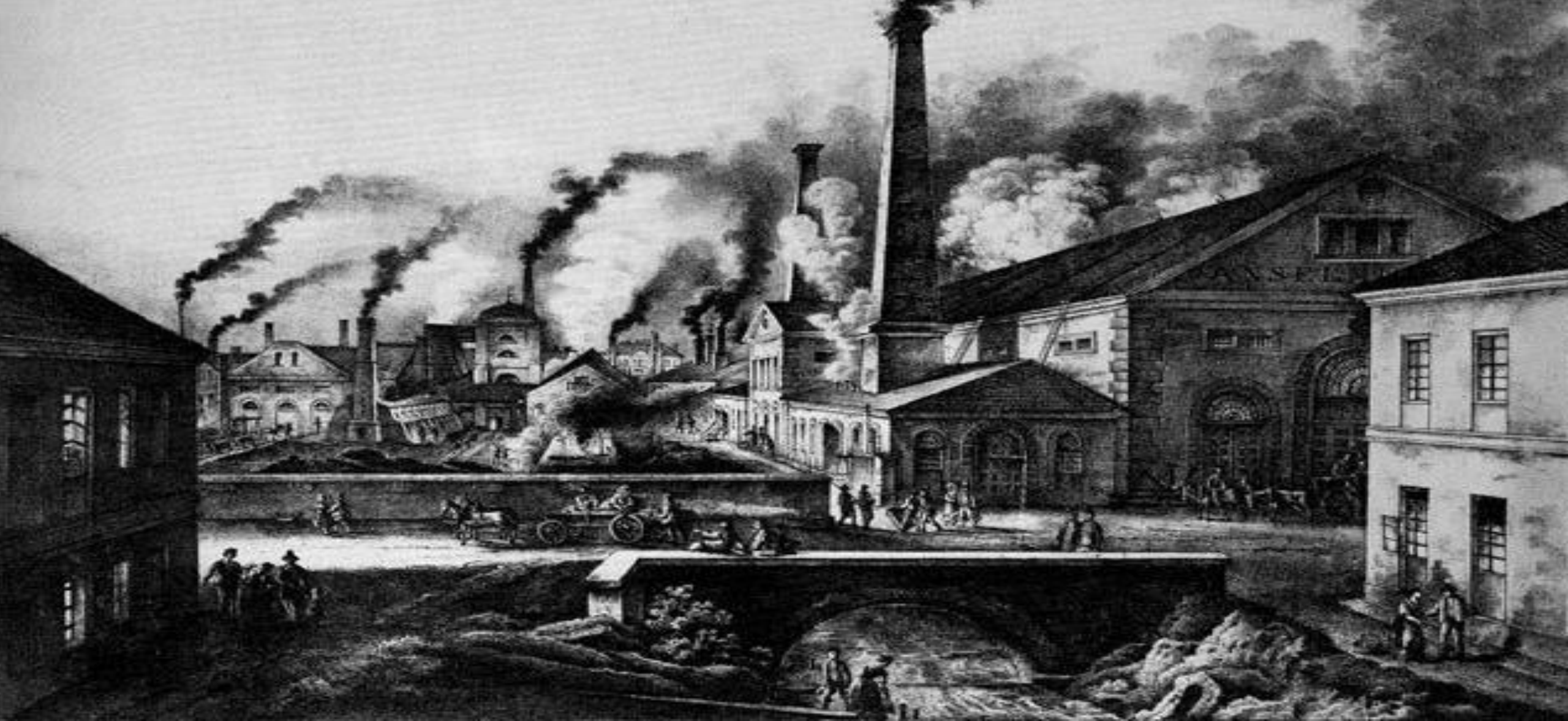

İsyancılar, bazı şehirlerdeki hapishaneleri basarak asilleri idam etti.

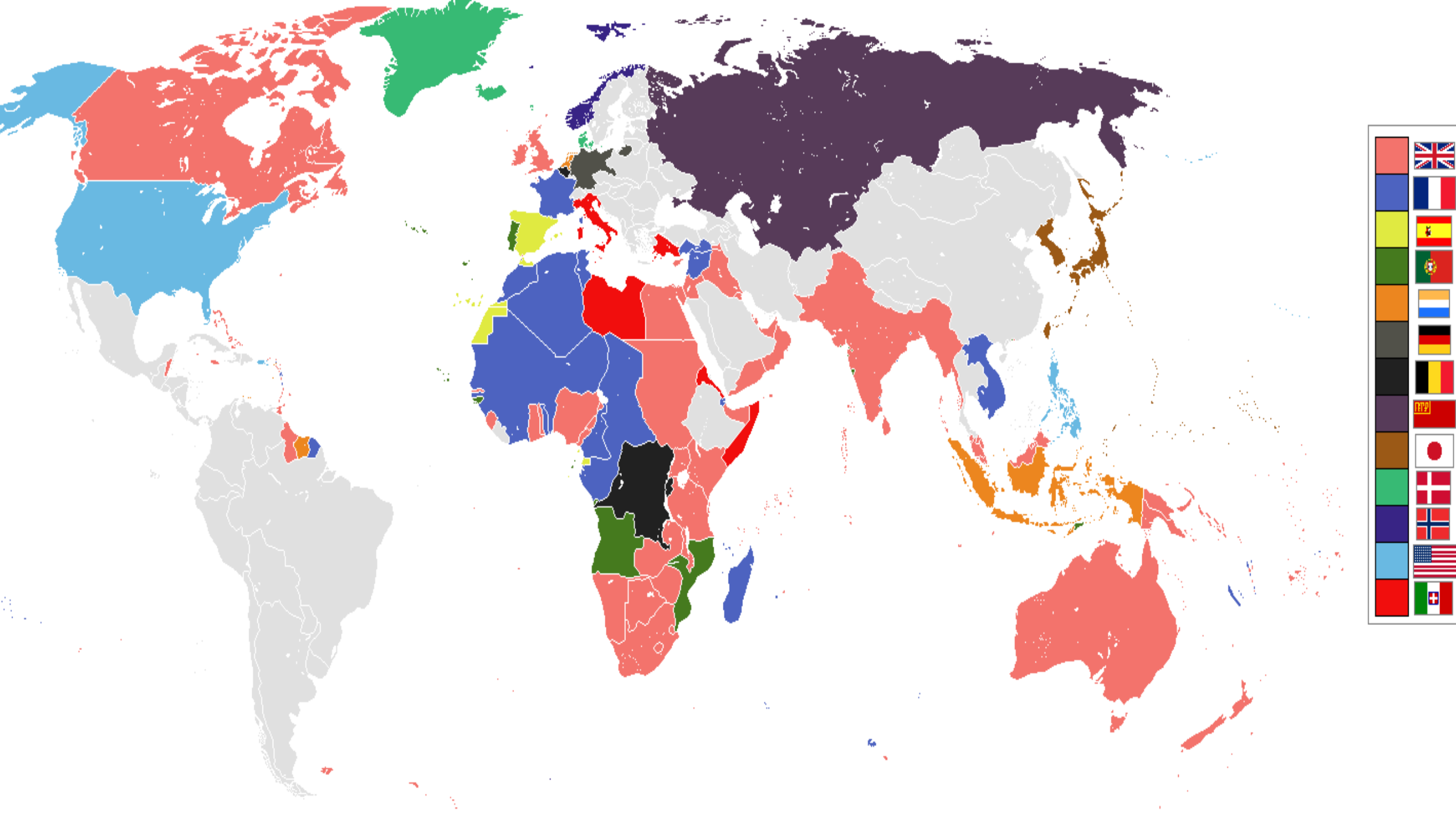

2.SANAYİ DEVRİMİ / İNGİLTERE

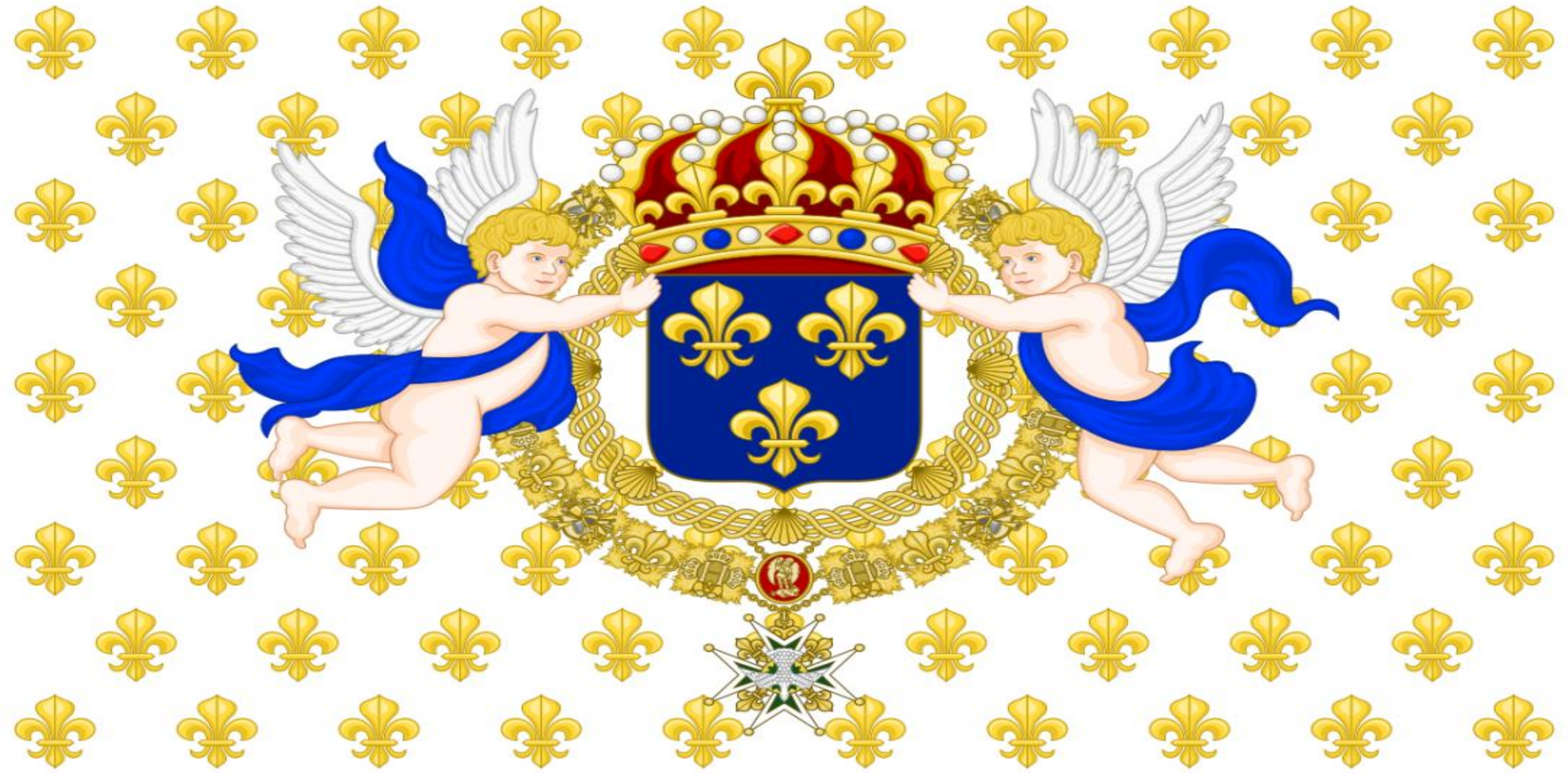

Ham madde ve yeni pazar arayışları sömürgeciliği doğurmuştur.

Alman İmparatorluğu

Fransız İmparatorluğu

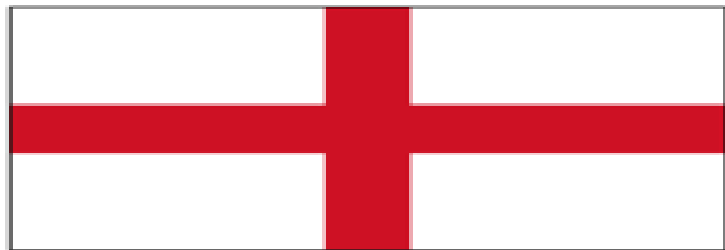
Rus Împaratorluĝu

İtalyan İmparatorluğu

Osmanlı İmparatorluğu

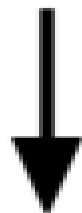

England

+

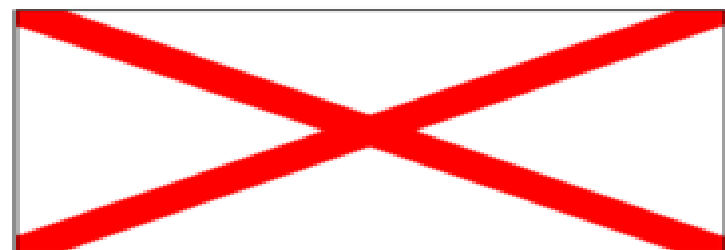

Scotland

**Original Union Flag
(1606)**

+

Ireland

**Current Union Flag
(1801)**

İngiliz İmparatorluğu

KUZEY İRLANDA

İSKOÇYA

İNGİLTERE

GALLER

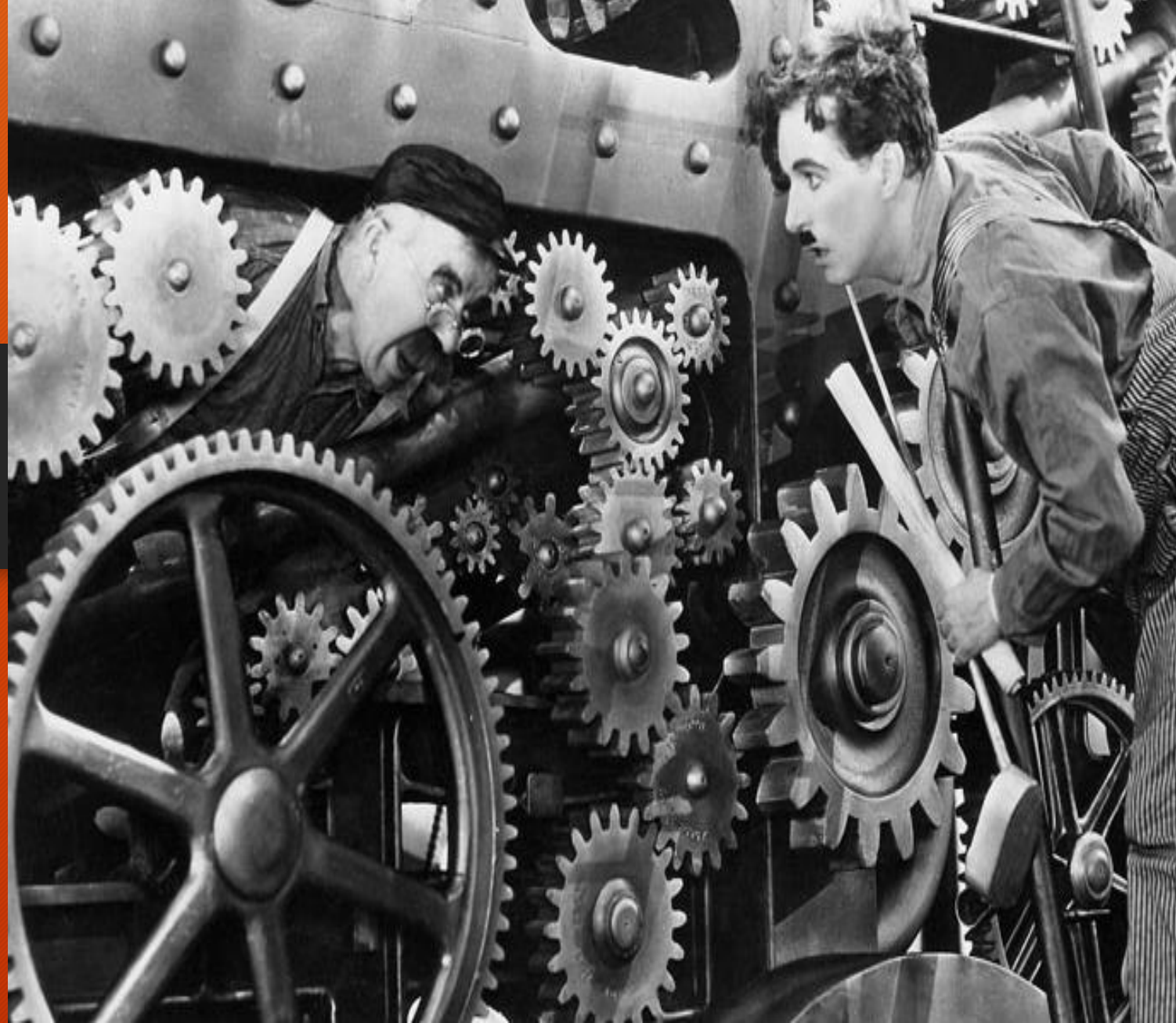
18.YY - 19. YY FELSEFESİNDE ÖNE ÇIKAN PROBLEMLER

1-Bilginin kaynağı

2-Birey-devlet ilişkisi

3-Ahlakın ilkeleri

4-Varlığın oluşu

1-BİLGİNİN KAYNAĞI

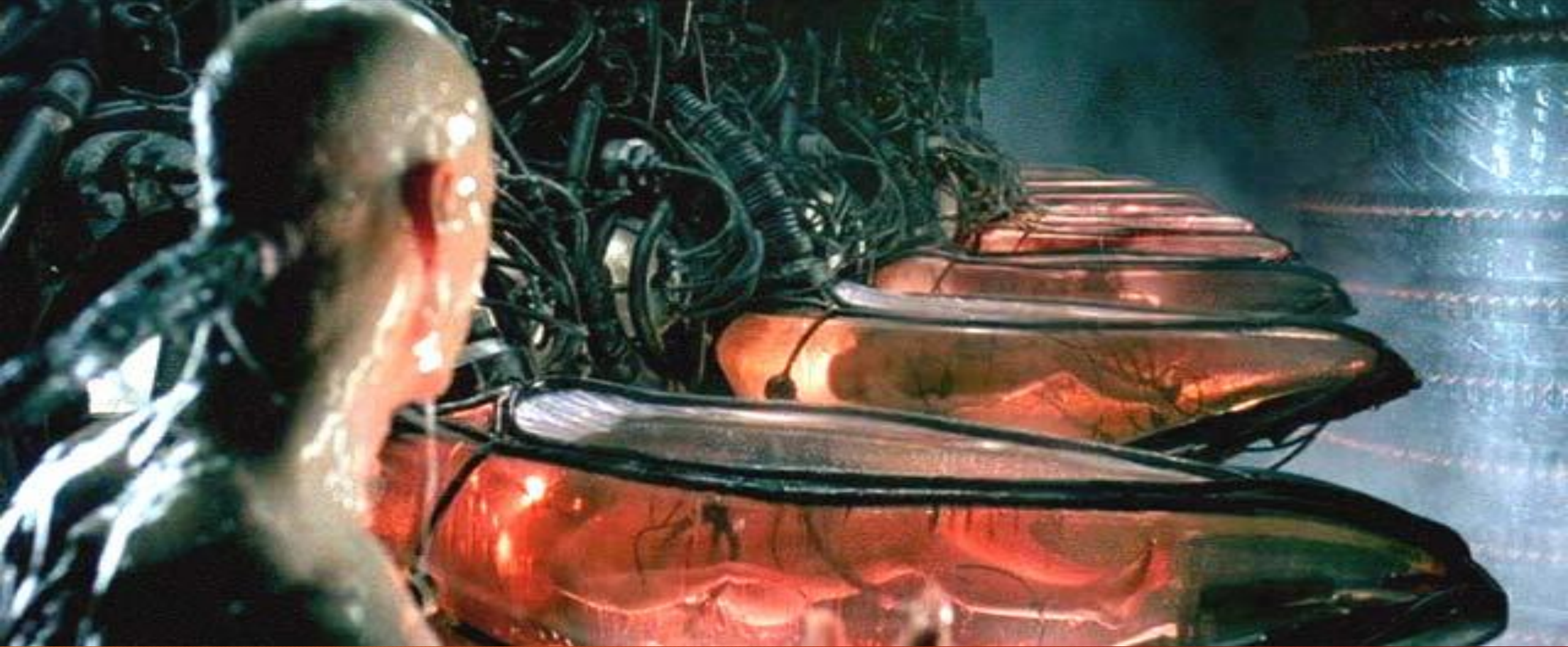

a. RASYONALİZM

R.DESCARTES - FRANSA(1596 / 1650)

-Doğru bilginin kaynağı Akıldır.

-Metodik şüphecidir.(Şüpheyi yöntem olarak kullanır.)

COGITO ERGO SUM Düşünüyorum o halde varım

b.EMPRİZM J.LOCKE - İNGİLTERE(1632 / 1704)

Bilgilerimizin kaynağı, duyu organlarıdır. Zihin doğuştan boş bir levha gibidir.

(TABULA RASA-Boş Levha)

c.KRİTİSİZM

I.KANT - ALMANYA(1724 / 1804)

Duyum + Akıl = BİLGİ

Fenomen(Görünüş): Bilinebilir.

Numen (Öz) : Bilinemez.

2-BİREY-DEVLET İLİŞKİSİ

a. J.LOCKE - İNGİLTERE(1632 / 1704) / LİBERALİZM

Liberal (özgürlükçü) devlet sistemini savunmuştur.

Devlet, toplumsal sözleşmeyle kurulur. (Yapay Devlet)

Günümüz devlet sistemini oluşturan ilk düşünürdür.

YASAMA, YÜRÜTME, YARGI

Özgürlüğün korunması için güçler ayrılığı ilkesini öne sürer.

b. MONTESQUIEU - FRANSA(1689 / 1755)

-Güçler ayrılığını savunur.

MONTESQUIEU

KANUNLARIN RUHU
ÜZERİNE

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

KANUNLARIN RUHU'NUN SAVUNMASI İLE
FRANSIZCA ASLINDAN ÇEVİREN: BERNA GÜKEN

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

VI.
BASIM

-3 yönetim biçimi vardır

1-Cumhuriyet: Halk söz sahibidir.

2-Monarşı : Yönetici tek kişidir.

3-Despotizm (Totalitarizm/Diktatörlük) :

İstedigini yapma gücünün tek kişidedir.

c. J.J. ROUSSEAU - FRANSA(1712 / 1778)

İlk insan, doğada tam olarak özgür ve eşit yaşamıştır.

“Mülkiyet” kavramının ortaya çıkışı özgürlüğü ve eşitliği ortadan kaldırmıştır.

Devlet “toplumsal sözleşme” ile kurulmuştur.

Haksızlık durumlarına çözüm olsun diye kurulan Devlet insanları köleleştirdi.

3-AHLAKIN İLKELERİ

İyilik bir görevdir.

Immanuel Kant

- Ödev Ahlakı dır. İnsan, iyi olmakla yükümlüdür.
- Öyle davran ki eylemine ölçü aldığın, tüm insanlar için geçerli yasa olsun (EMPATİ)
- Önemli olan niyetimizdir.

b. J.BENTHAM - İNGİLTERE(1748 / 1832)

UTİLİTARİZM

Çoğunluğa faydalı olan, ahlaki olandır. Aynı zamanda mutlu edicidir.

Büyük acılardan kaçmak için küçük hazlardan vazgeçmek gerekir.

4-VARLIĞIN OLUŞU

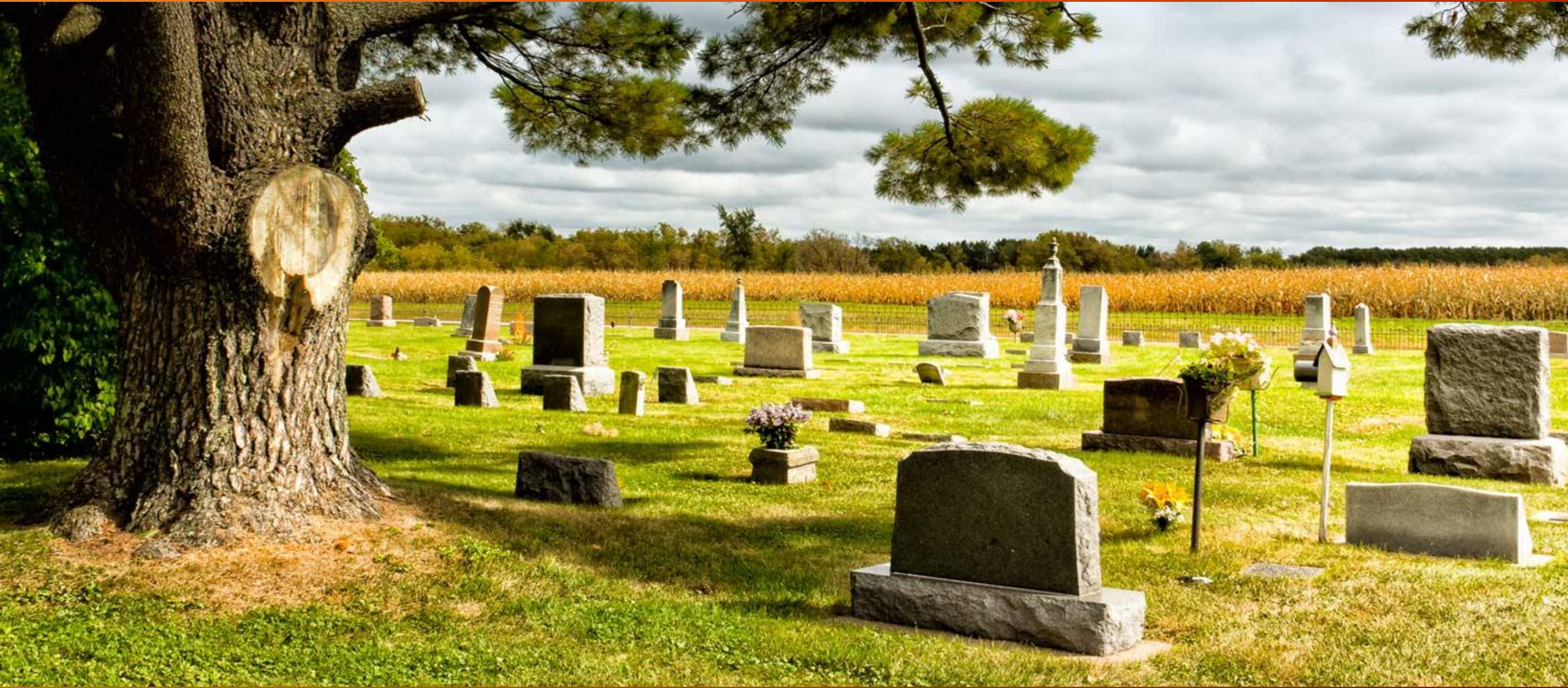
F.HEGEL - ALMANYA(1770 / 1833)

-GEİST(Ruh / Tin)

-Diyalektik, hayatın her aşamasında (Siyaset, Ekonomi, Ahlak, Tarih...v.s) vardır.

DİYALEKTİK: Tez - Antitez = Sentez

-Her ölüm yeni bir doğumdur.
-Karşıtların mücadelesi, hayatı besler.

Örn: Bir elma çekirdeği aynı zamanda tohumdur, bu tohumda bir ağaç ve ağaçta bir elma olma gücü vardır.

Tohumdan yeniden meyvenin içinde tohum olma süreci, diyalektik bir döngüdür.

İNSAN HAKLARI KONUSUNDA TARİHSEL GELİŞMELER

1-HAMMURABİ KANUNLARI

MÖ 2. yy Babil Kralı HAMMURABİ

Bu kanunlarda kısas mantığı vardır.

2.VEDA HUTBESİ (632)

- Bütün insanlar Adem'den gelmiştir
- Beyazın siyaha, siyahın da beyaza hiçbir üstünlüğü yoktur.

- Sizin kadınlar üzerinde hakkınız olduğu gibi onların da sizin üzerinizde hakları vardır.

3-MAGNA CARTA LIBERTIUM: (Büyük Özgürlük Fermanı)

1215/ İngiltere

- Kralın JOHN un yetkileri kısıtlanarak, meclis oluşturulmuştur. (Lordlar Kamarası)
- İlk seçimler 1265 yılında yapılmıştır.

4-İNSAN HAKLARI VE YURTTAŞLIK BİLDİRGESİ

1789 yılında, Fransa 17 maddelik bir bildirge yayımladı.

İlk maddesinde insanların özgür ve eşit doğdukları vurgulanmıştır.

5-İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ

2. Dünya Savaşı sonrasında 1948 yılında BM tarafından yayımlanmıştır.

Bildirgenin temel ilkesi, bütün insanların özgür ve eşit olduklarıdır.

18. YY - 19. YY FELSEFESİNDE DİL VE EDEBİYAT İLİŞKİSİ

“Ansiklopedistler”

VOLTAİRE
(1694 / 1778)
FRANSA

ROUSSEAU
(1712 / 1778)
FRANSA

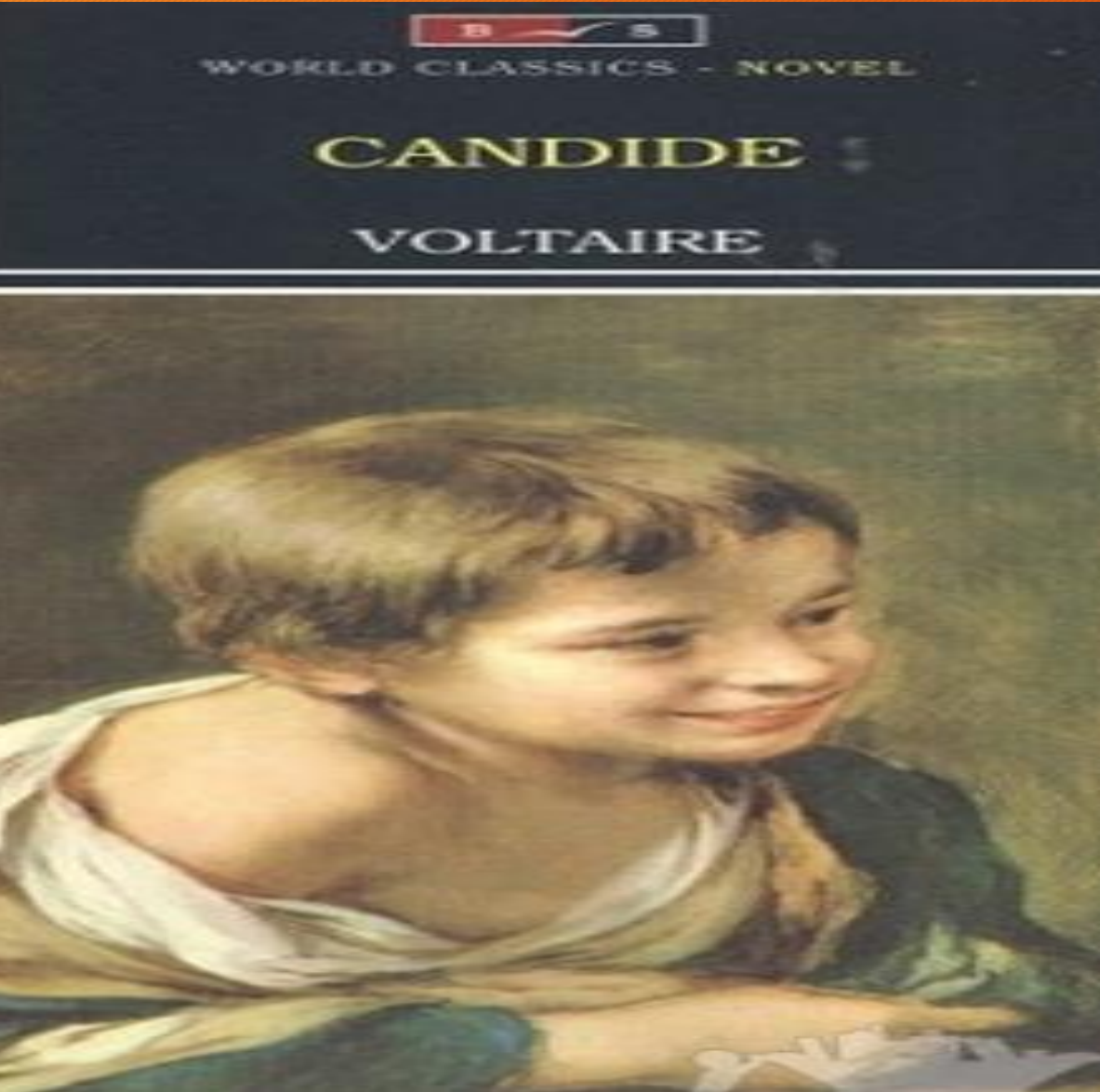
D’ALEMBERT
(1717 / 1783)
FRANSA

DİDEROT
(1713 / 1784)
FRANSA

Fransız Devrimi'nin oluşmasında etkili oldular.

VOLTAIRE “Candide”

J.J.ROUSSEAU “Emile”

-Fransız devrimi, “**Romantizm**” akımını ortaya çıkardı.

-Öncüleri Voltaire ve J.J. Rousseau

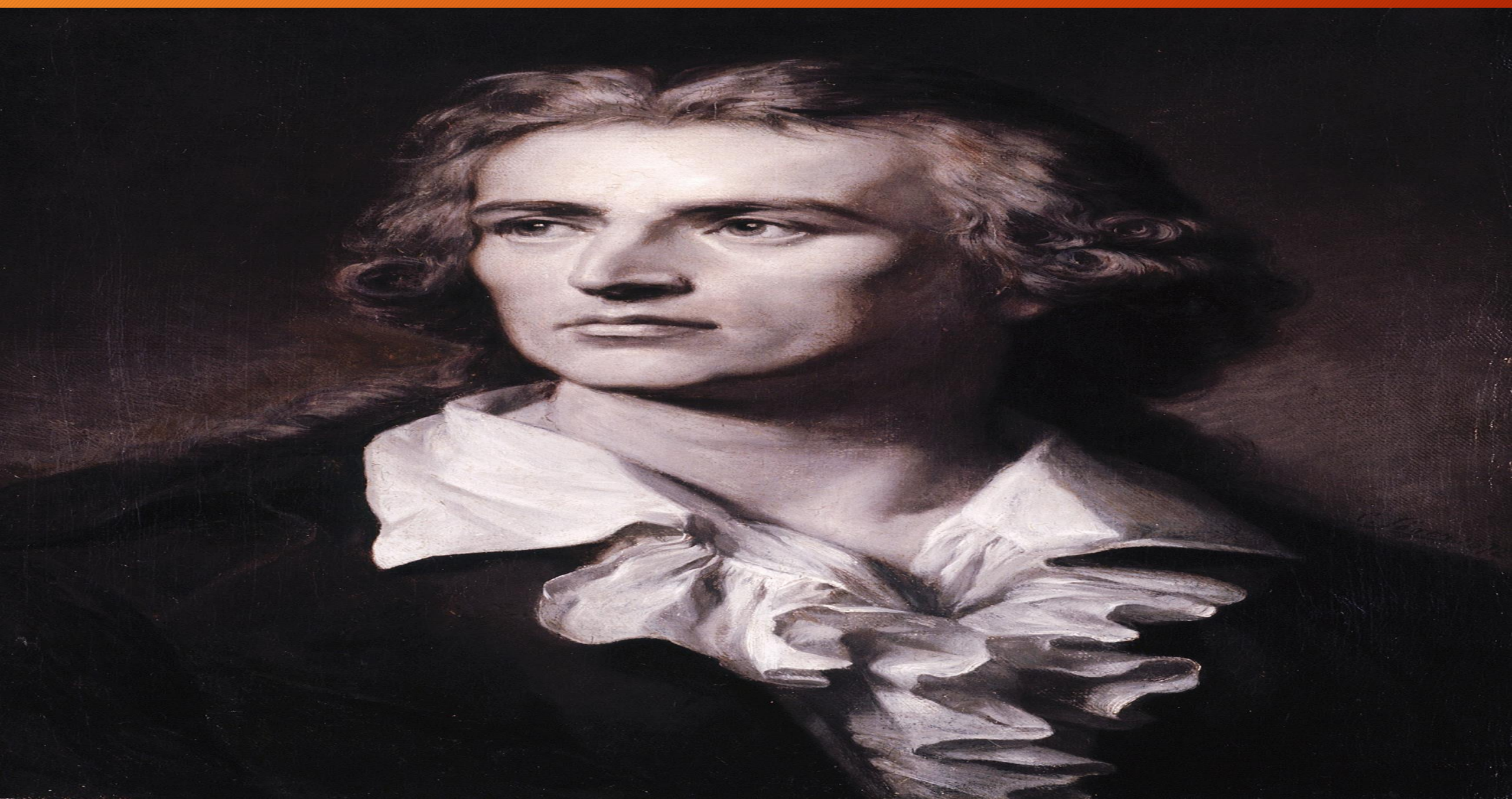
Romantizm:

Toplumun bütün sınıflarına hitap eden, coşkunluk önemli olduğu kullanılan akımdır.

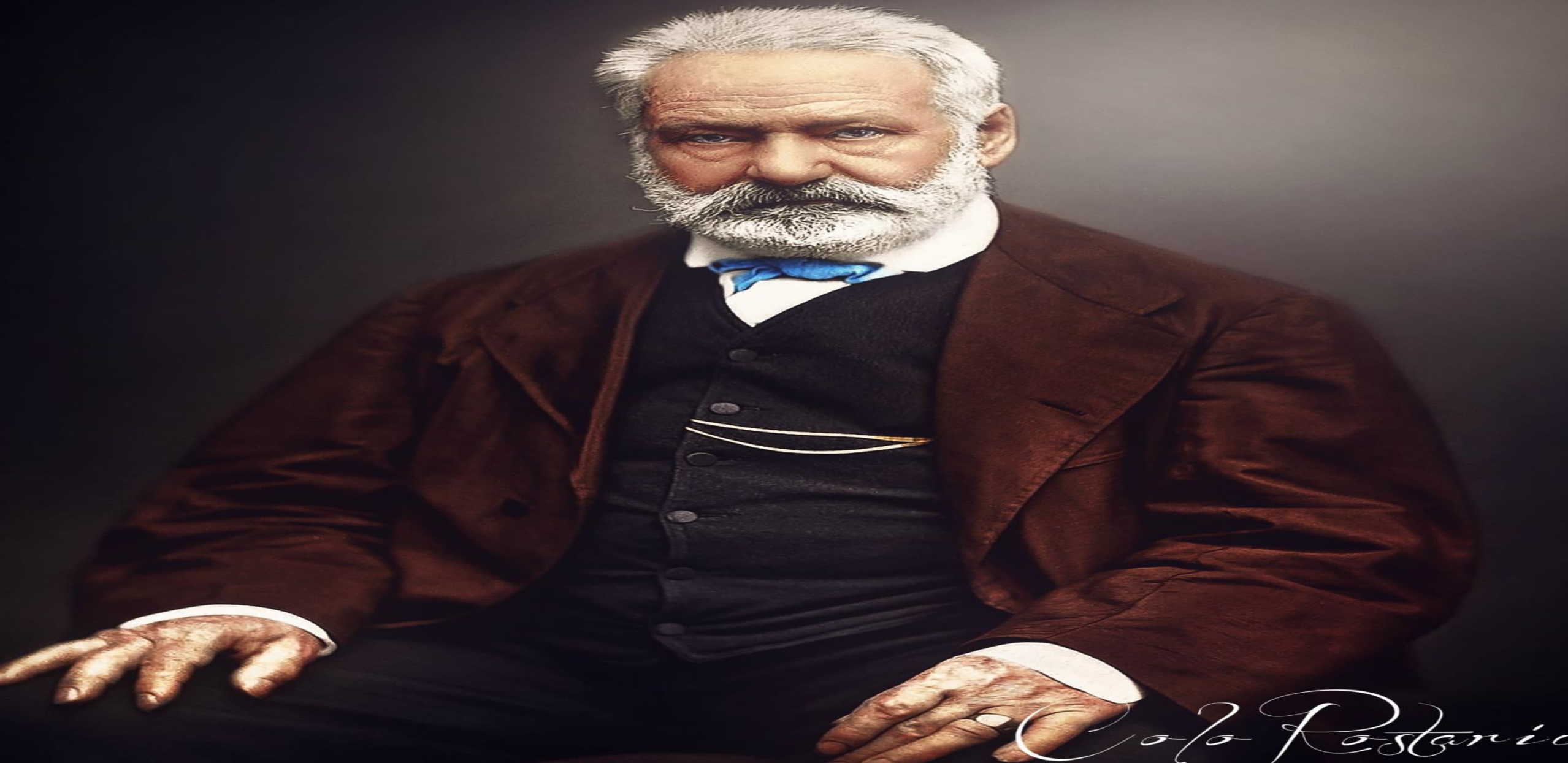
SCHILLER - ALMANYA(1759 / 1805)

LAMARTINE - FRANSA(1790 / 1869)

VÍCTOR HUGO - FRANSA(1802 / 1885)

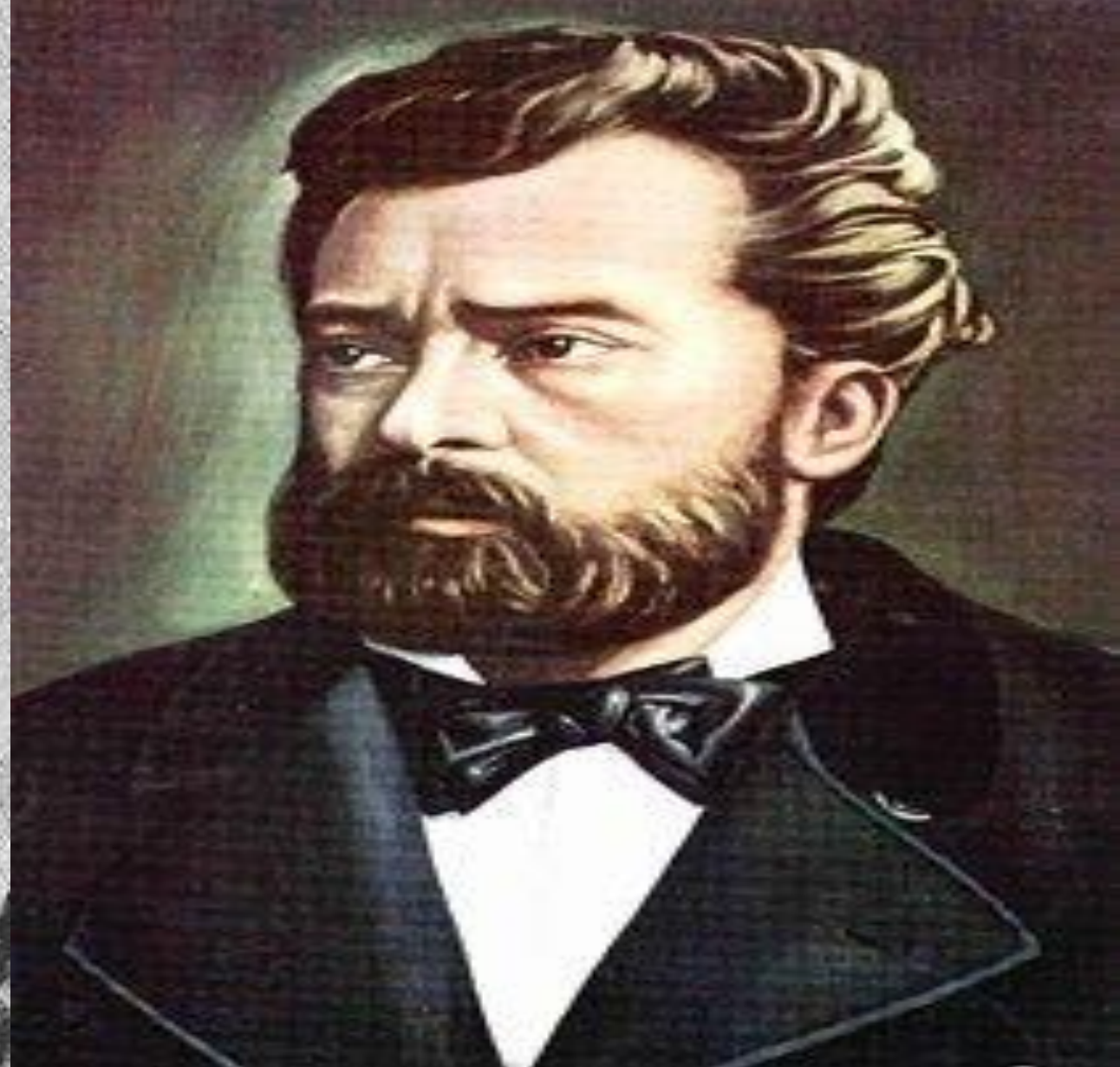
LORD BYRON – İNGİLTERE(1788 / 1824)

PUŞKİN – RUSYA(1799 / 1837)

ROMANTİZM İN TÜRK EDEBİYATI VE DÜŞÜNCE HAREKETİNE ETKİSİ
NAMİK KEMAL (1840 / 1888) VATAN YAHUT SİLİSTRE

AHMET MİTHAT EFENDİ (1844 / 1912)

PARİS DE BİR TÜRK

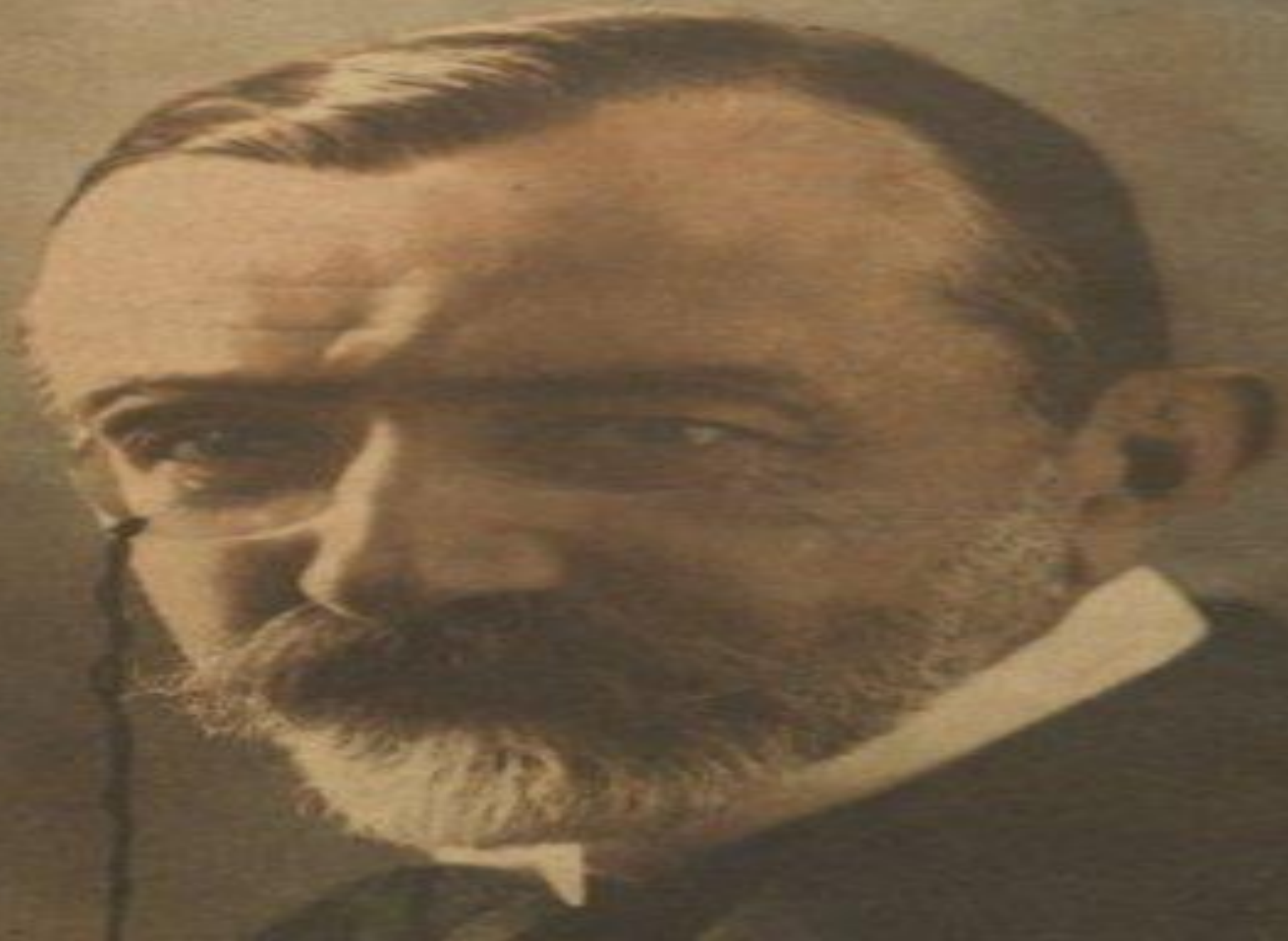
RECAİZADE MAHMUT EKREM (1847 / 1914)

ARABA SEVDASI

ABDÜLHAK HAMİT TARHAN (1852 / 1937)

SAHRA

ZİYA PAŞA (1825 / 1880)

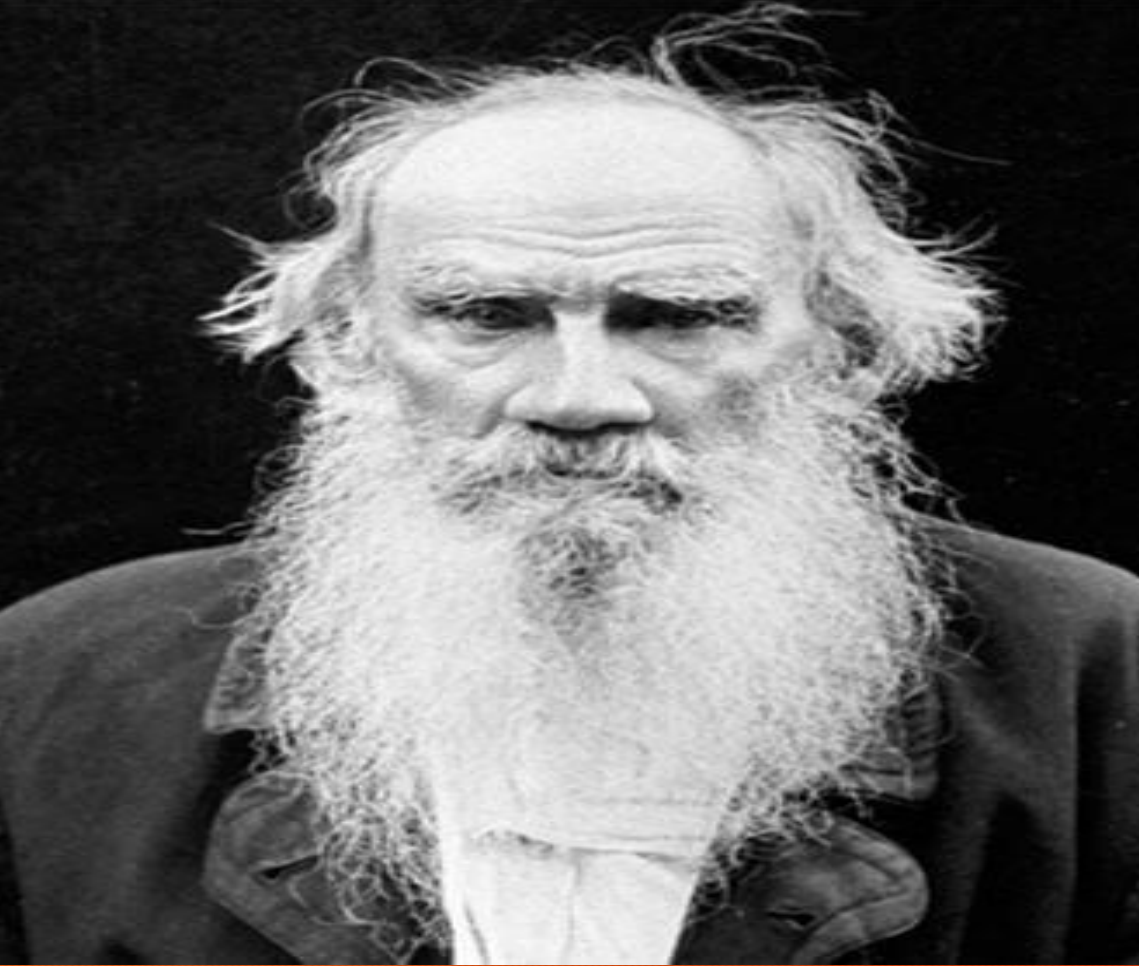
ENDÜLÜS TARİHİ

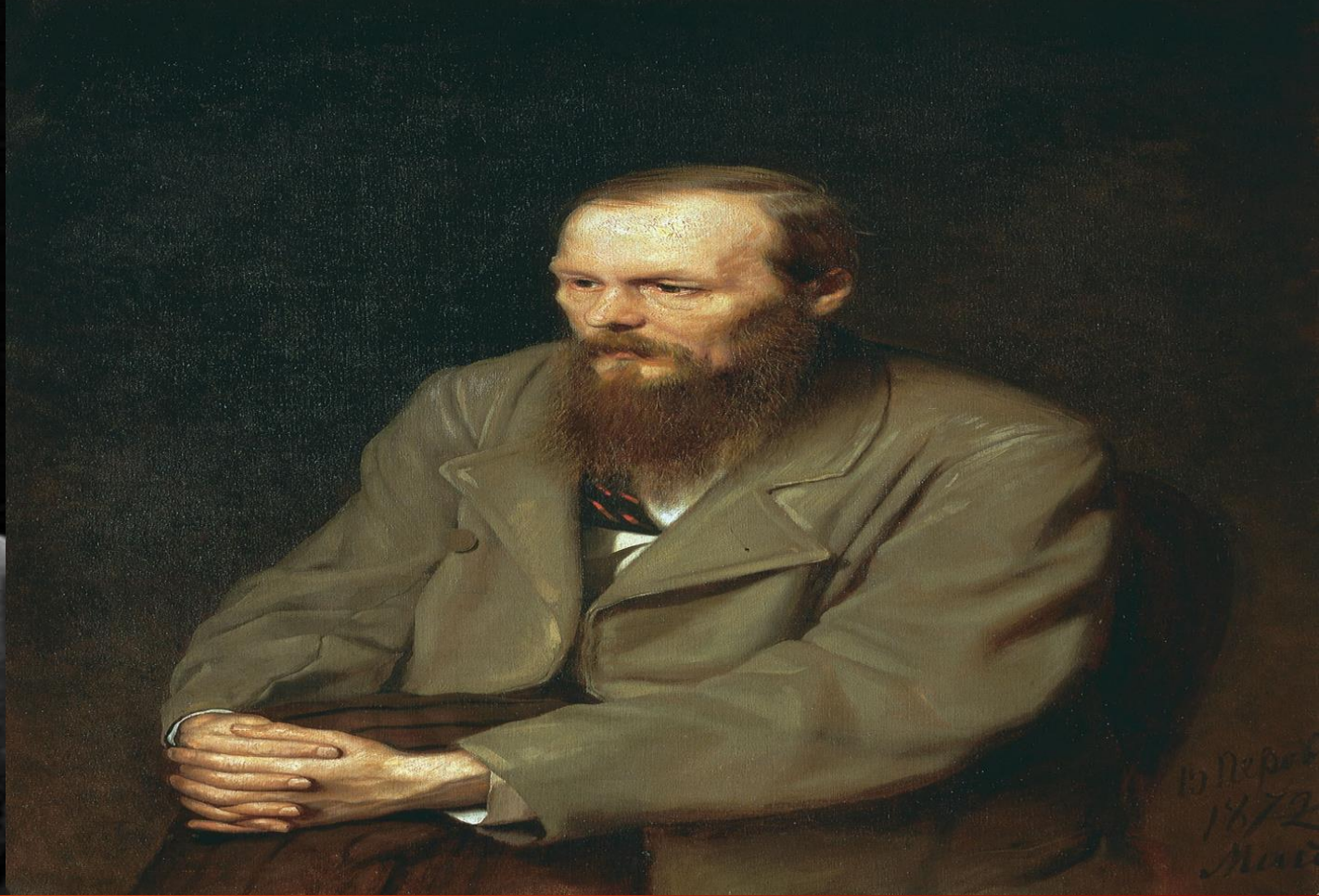
REALİZM

Romantizm akımına tepki olarak doğmuştur.

İnsan ve toplum gerçeğini anlatma üzerine odaklanmıştır.

TOLSTOY

DOSTOYEVSKI